

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
Maharashtra Public Service Commission

मुख्य कार्यालय : ५^{१/२} व ८ वा मजला, कुपरेज टेलिफोन निगम इमारत, महर्षि कर्वे मार्ग, कुपरेज, मुंबई ४०००२१ दूरध्वनी-२२७९५९०० फॅक्स:२२८८०५२४
फोर्ट कार्यालय : बँक ऑफ इंडिया इमारत, ३ रा माळा, फोर्ट, मुंबई ४००००१ दूरध्वनी :२२६७०२१०/१४८/२४८,२२१०२२२२. फॅक्स : २२६७३९१५

ई-मेल – sec.mpsc@maharashtra.gov.in वेबसाईट - www.mpsc.gov.in, <https://mahampsc.mahaonline.gov.in>

महाराष्ट्र गट-क सेवा पूर्व परीक्षा - २०१८

क्रमांक : एडीव्ही-३११८/सीआर-७५/२०१७/तीन

जाहिरात क्रमांक : २३/२०१८

शासनाच्या विविध विभागांतर्गत खालील संवर्गातील एकूण ८६२ पदांच्या भरतीकरीता महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत महाराष्ट्र गट-क सेवा संयुक्त पूर्व परीक्षा-२०१८ रविवार, दिनांक १० जून, २०१८ रोजी महाराष्ट्रातील ३७ जिल्हाकेंद्रांवर घेण्यात येईल :-

१.१ गृह विभाग											
दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, गट-क (एकूण ३३ पदे)											
प्रवर्ग	अ.जा.	अ.ज.	वि.जा.	भ.ज.	भ.ज.	भ.ज.	इ.मा.व.	वि.मा.प्र.	एकूण मागासवर्गीय	खुला	एकूण पदे
			(अ)	(ब)	(क)	(ड)					
पदसंख्या	५	२	१	--	१	१	५	१	१६	१७	३३
रिक्त जागांचे प्रवर्गनिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे :-											
(१)सर्वसाधारण	२	१	१	--	१	१	२	१	९	८	१७
(२) महिला	२	१	--	--	--	--	२	--	५	५	१०
(३) माजी सैनिक	१	--	--	--	--	--	१	--	२	३	५
(४) खेळाडू	--	--	--	--	--	--	--	--	--	१	१
१.२ वित्त विभाग											
कर सहायक, गट-क (एकूण ४७८ पदे)											
पदसंख्या	६०	३१	१४	१३	१६	९	८७	९	२३९	२३९	४७८
रिक्त जागांचे प्रवर्गनिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे :-											
(१)सर्वसाधारण	३०	१५	७	६	८	५	४४	५	१२०	११९	२३९
(२) महिला	१८	९	४	४	५	२	२६	२	७०	७२	१४२
(३) माजी सैनिक	९	५	२	२	२	१	१३	१	३५	३६	७१
(४) खेळाडू	३	२	१	१	१	१	४	१	१४	१२	२६
(५) विकलांग	एकूण पदे १५ - (१)अंधत्व किंवा क्षीणदृष्टी - ५ पदे (२) श्रवणशक्तीतील दोष - ५ पदे (३) चलनवलन विषयक विकलांगता किंवा मेंदुचा अर्धांगवायू - ५ पदे										
१.३ सामान्य प्रशासन विभाग											
१.३.१ लिपिक-टंकलेखक (मराठी), गट-क (एकूण ३१२ + ४ # = ३१६ पदे)											
पदसंख्या	१८+१#	३०	१३	५	१२	४	५२	११+१#	१४७	१६७+२#	३१६
रिक्त जागांचे प्रवर्गनिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे :-											
(१) सर्वसाधारण	१०	१४	६	२	५	२	२५	६	७०	८६	१५६
(२) महिला	५	९	४	२	४	१	१६	३	४४	५०	९४
(३) माजी सैनिक	३	५	२	१	२	१	८	२	२४	२५	४९
(४) खेळाडू	१	२	१	--	१	--	३	१	९	८	१७
(५) विकलांग	एकूण पदे ६ - (१)अंधत्व किंवा क्षीणदृष्टी - २ पदे (२) श्रवणशक्तीतील दोष - २ पदे (३) चलनवलन विषयक विकलांगता किंवा मेंदुचा अर्धांगवायू - २ पदे										
१.३.२ लिपिक-टंकलेखक (इंग्रजी), गट-क (एकूण ३५ पदे)											
पदसंख्या	२	३	१	१	१	१	६	१	१६	१९	३५
रिक्त जागांचे प्रवर्गनिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे :-											
(१) सर्वसाधारण	१	२	१	१	१	१	३	१	११	९	२०
(२) महिला	१	१	--	--	--	--	२	--	४	६	१०
(३) माजी सैनिक	--	--	--	--	--	--	१	--	१	३	४
(४) खेळाडू	--	--	--	--	--	--	--	--	--	१	१
(५) विकलांग	एकूण पद १ - अंधत्व किंवा क्षीणदृष्टी - १ पद # महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कार्यालयातील पदे										

२. जाहिरातीत नमूद केलेल्या अटीची पूर्तता करणा-या उमेदवारांकडून ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज मागविण्यात येत आहेत.

३. संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या निकालाआधारे वेगवेगळ्या संवर्गाच्या मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारांकरीता स्वतंत्र मुख्य परीक्षा खालील दिनांकास किंवा त्यानंतर आयोजित होण्याची शक्यता आहे :-

अ.क्र.	परीक्षा	वार व दिनांक
	महाराष्ट्र गट-क सेवा मुख्य परीक्षा - २०१८ संयुक्त पेपर क्रमांक १	रविवार, दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०१८
१	महाराष्ट्र गट-क सेवा मुख्य परीक्षा - २०१८ पेपर क्रमांक २ लिपिक-टंकलेखक	रविवार, दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०१८
२	महाराष्ट्र गट-क सेवा मुख्य परीक्षा - २०१८ पेपर क्रमांक २ दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क	रविवार, दिनांक ४ नोव्हेंबर, २०१८

३	महाराष्ट्र गट-क सेवा मुख्य परीक्षा - २०१८ पेपर क्रमांक २ कर सहायक	रविवार दिनांक २ डिसेंबर, २०१८
---	--	-------------------------------

४. वर नमूद तीन संवर्गासाठी आयोजित महाराष्ट्र गट-क सेवा मुख्य परीक्षेचा पेपर क्रमांक १ हा सामाईक राहिल. तसेच सदर पेपरची परीक्षा एकाच दिवशी एकत्र घेण्यात येईल. मुख्य परीक्षेचा पेपर क्रमांक २ मात्र संबंधित संवर्गाची/पदाची कर्तव्ये व जबाबदा-या आणि अभ्यासक्रम लक्षात घेवून स्वतंत्र असेल.

५. पदसंख्या व आरक्षणासंदर्भात सर्वसाधारण तरतुदी :-

- ५.१ वर नमूद केलेल्या संवर्गातील पदसंख्येत व आरक्षणांमध्ये शासनाच्या संबंधित विभागाच्या सूचनेनुसार बदल/वाढ होण्याची शक्यता आहे. पदसंख्या व आरक्षणात बदल झाल्यास त्याचा समावेश मुख्य परीक्षेच्या अधिसूचनेमध्ये करण्यात येईल.
- ५.२ लिपिक-टंकलेखक, गट-क संवर्गातील पदे सध्या फक्त मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग व आयोगाच्या कार्यालयातील आहेत. **मात्र याव्यतिरिक्त राज्य शासनाच्या बृहन्मुंबईतील विविध शासकीय कार्यालयातील पदांचाही यात समावेश होण्याची शक्यता आहे.** अशा पदांचा समावेश मुख्य परीक्षेच्या अधिसूचनेमध्ये करण्यात येईल.
- ५.३ **पूर्व परीक्षेचा निकाल अंतिम करेपर्यंतच्या कालावधीपर्यंत शासनाकडून प्राप्त होणारी मागणीपत्रे पूर्व परीक्षेच्या निकालासाठी विचारात घेण्यात येतील व अशा मागणीपत्रांचा तपशील मुख्य परीक्षेच्या अधिसूचनेद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येईल.**
- ५.४ महिला, खेळाडू व माजी सैनिकांचे आरक्षण शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार राहिल.
- ५.५ महिलांसाठी आरक्षित पदांकरिता दावा करणा-या उमेदवारांनी महिला आरक्षणाचा लाभ घ्यावयाचा असल्यास त्यांनी अर्जांमध्ये न चुकता महाराष्ट्राचे अधिवासी (Domiciled) असल्याबाबत तसेच नॉन क्रीमीलेअर मध्ये मोडत असल्याबाबत (अ.जा. व अ.ज. वगळून) स्पष्टपणे दावा करणे आवश्यक आहे.
- ५.६ वि.जा. (अ), भ.ज. (ब), भ.ज. (क) व भ.ज. (ड) प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेली पदे आंतरपरिवर्तनीय असून आरक्षित पदासाठी संबंधित वर्गावारीतील योग्य व पात्र उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास अद्ययावत शासन धोरणाप्रमाणे उपलब्ध प्रवर्गातील उमेदवाराचा विचार गुणवत्तेच्या आधारावर करण्यात येईल.
- ५.७ शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, क्रमांक: राक्रीधो-२००२/प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२, दिनांक १ जुलै, २०१६ तसेच शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक:राक्रीधो-२००२/प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२, दिनांक १८ ऑगस्ट, २०१६ आणि तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार प्राविण्य प्राप्त खेळाडू आरक्षणासंदर्भात तसेच वयोमर्यादेतील सवलतीसंदर्भात कार्यवाही करण्यात येईल.
- ५.८ प्राविण्य प्राप्त खेळाडू आरक्षणाचा दावा करणा-या उमेदवारांच्या बाबतीत त्यांची क्रीडा विषयक प्रमाणपत्रे योग्य दर्जाची असल्याबाबत व तो उमेदवार खेळाडू प्रवर्गातील आरक्षित पदासाठी पात्र ठरतो याबाबत, आयोगास अर्ज सादर करण्यापूर्वीच, सक्षम प्राधिका-याने प्रमाणित केलेले प्रमाणपत्र प्राप्त केलेले असणे आवश्यक आहे.
- ५.९ संचालक, क्रीडा व युवक सेवा संचालनालय किंवा सक्षम प्राधिका-याकडे प्रमाणपत्रे सादर करताना पात्र खेळाडू उमेदवाराने प्राविण्य प्राप्त खेळाडू आरक्षणासाठी त्यांना पात्र ठरवणारी आपली खेळाडू विषयक **सर्व प्रमाणपत्रे एकाच वेळी** सादर करणे आवश्यक आहे..
- ५.१० क्रीडा प्रमाणपत्र योग्य असल्याबाबत व खेळाडू कोणत्या संवर्गासाठी पात्र ठरतो याविषयी अर्ज सादर करण्यापूर्वीच्या दिनांकाचे सक्षम प्राधिका-याने प्रदान केलेले प्रमाणपत्र सादर केले तर त्याला खेळाडू प्रवर्गाच्या आरक्षणाचा लाभ घेता येईल.
- ५.११ शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : कअस १३१५/प्र.क्र.१२०/१४-ब, दिनांक १६ एप्रिल, २०१६ तसेच शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक अपंग-२०१३/प्र.क्र.३५/अ.क. २, दिनांक ११ मे, २०१५ नुसार अंधत्व किंवा क्षीणदृष्टी, श्रवणशक्तीतील दोष व चलनवलन विषयक विकलांगता किंवा मेंदूचा अर्धांगवायू या प्रकारच्या पात्रतेचे निकष धारण करणारे विकलांग उमेदवार गुणवत्तेनुसार लिपिक-टंकलेखक व कर सहायक पदाकरिता शिफारशीसाठी पात्र असतील.
- ५.१२ शासन निर्णय, गृह विभाग, क्रमांक इएसटी-४०९८/सीआर-१५४/इएक्ससी-४/ फ-४, दिनांक १६ फेब्रुवारी, २००९ नुसार विकलांग उमेदवार दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, गट-क पदाकरिता पात्र नाहीत.
- ५.१३ विकलांग उमेदवारांची पात्रता शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार राहिल.
- ५.१४ विकलांगांसाठी असलेली पदे भरावयाच्या एकूण पदसंख्येपैकी असतील.
- ५.१५ विकलांगांसाठी आरक्षित पदांवर शिफारस करताना उमेदवार कोणत्या सामाजिक प्रवर्गातील आहे, याचा विचार न करता विकलांग गुणवत्ता क्रमांकानुसार त्यांची शिफारस करण्यात येईल.
- ५.१६ विकलांग व्यक्तींसाठी असलेल्या वयोमर्यादेचा अथवा इतर कोणत्याही प्रकारचा फायदा घेऊ इच्छिणा-या उमेदवारांनी शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रकि-२०१२/प्र.क्र.२९७/आरोग्य-६, दिनांक ६ ऑक्टोबर, २०१२ मधील आदेशानुसार SADM या नविन संगणक प्रणालीद्वारे वितरित करण्यात आलेले नवीन नमुन्यातील विकलांगत्वाचे प्रमाणपत्र सादर करणे अनिवार्य आहे.
- ५.१७ समांतर आरक्षणाबाबत शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक एसआरव्ही-१०१२/प्र.क्र.१६/१२/१६-अ, दिनांक १३ ऑगस्ट, २०१४ आणि तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.
- ५.१८ मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथील रिट पिटीशन क्रमांक २०५३/२०१४ प्रकरणी होणा-या अंतिम निर्णयाच्या अधीन राहून प्रस्तुत प्रकरणी पदभरतीची कार्यवाही करण्यात येत आहे.
- ५.१९ परीक्षेच्या कोणत्याही टप्प्यावर, मागासवर्गीयासाठी विहित केलेली वयोमर्यादा तसेच इतर पात्रता विषयक अटी/निकषांसंदर्भात कोणतीही सूट/सवलत घेतली असल्यास अशा उमेदवारांची अमागास (सर्वसाधारण) पदावर शिफारस करण्यात येणार नाही. परीक्षा शुल्कामधील सवलत ही या प्रयोजनासाठी सवलत समजली जाणार नाही.
- ५.२० अमागास उमेदवारांकरिता विहित केलेल्या वयोमर्यादा तसेच इतर पात्रता विषयक निकषांसंदर्भातील अटींची पूर्तता करणा-या सर्व उमेदवारांचा (मागासवर्गीय उमेदवारांसह) अमागास सर्वसाधारण पदावरील शिफारशीकरिता विचार होत असल्याने, सर्व मागास आरक्षित प्रवर्गातील उमेदवारांनी त्यांच्या प्रवर्गासाठी पद आरक्षित/उपलब्ध नसले तरी, अर्जांमध्ये त्यांच्या मूळ आरक्षण प्रवर्गासंदर्भातील माहिती अचूकपणे नमूद करणे बंधनकारक आहे.

६. विकलांग उमेदवार :- लेखनिक व अनुग्रह कालावधीबाबत

- ६.१ फक्त दृष्टीहीन, अल्पदृष्टी, अस्थिव्यंग, सेरेब्रल पाल्सी आणि डिस्लेक्सियाने बाधित व किमान ४०% कायमस्वरूपी विकलांगत्व असलेल्या पात्र उमेदवारांना, ते लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्यास, परीक्षा प्रयोजनार्थ गुणवत्तेनुसार लेखनिकाची मदत घेता येईल व अनुग्रह कालावधी (Compensatory Time) अनुज्ञेय राहिल.

- ६.२ प्रत्यक्ष परीक्षेच्यावेळी उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसलेल्या, पात्र विकलांग उमेदवारांना, लेखनिकाची मदत आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची आवश्यकता असल्यास संबंधित उमेदवाराने ऑनलाईन पध्दतीने आयोगास अर्ज सादर केल्याच्या दिनांकापासून सात (७) दिवसांच्या आत आवश्यक प्रमाणपत्र/कागदपत्रांसह विहित नमुन्यामध्ये आयोगाकडे लेखी विनंती करणे आवश्यक आहे.
- ६.३ लेखनिकाची व्यवस्था उमेदवारांकडून स्वतः केली जाणार आहे की आयोगाच्या कार्यालयामार्फत लेखनिकाची व्यवस्था करावी लागणार आहे याचा स्पष्ट उल्लेख जाहिरातीस अनुसरून ऑनलाईन पध्दतीने केलेल्या अर्जांमध्ये असल्यासच विहित नमुन्याद्वारे प्राप्त लेखी विनंतीचा विचार केला जाईल.
- ६.४ अर्जांमध्ये मागणी केली नसल्यास तसेच आयोगाची विहित पध्दतीने पूर्व परवानगी घेतली नसल्यास ऐनवेळी लेखनिकाची मदत घेता येणार नाही अथवा अनुग्रह कालावधी अनुज्ञेय असणार नाही.
- ६.५ विकलांग व्यक्तींना लेखनिक पुरविण्याबाबत व अनुग्रह कालावधी अनुज्ञेय ठरविण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना, विविध अर्जांचे नमुने, विशेष सूचना, संबंधित शासन आदेश इत्यादी बाबी आयोगाच्या www.mpsc.gov.in या संकेतस्थळावरील विकलांग व्यक्ती या सदरामध्ये उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत.

७. वेतनश्रेणी :-

अ.क्र.	पदाचे नांव	वेतनबँड व ग्रेड वेतन
१	दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क	रुपये ५,२००-२०,२०० + ग्रेड वेतन ३,५०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय इतर भत्ते
२	कर सहायक	रुपये ५,२०० - २०,२००+ ग्रेड वेतन २,४०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय इतर भत्ते
३	लिपिक-टंकलेखक	रुपये ५,२०० - २०,२००+ ग्रेड वेतन १,९०० अधिक महागाई भत्ता व नियमाप्रमाणे देय इतर भत्ते

८. पात्रता :-

८.१ भारतीय नागरिकत्व

८.२ वयोमर्यादा :-

अ. क्र.	संवर्ग	वयोमर्यादा गणण्याचा दिनांक	किमान अमागास / मागासवर्गीय	कमाल		प्राविण्य प्राप्त खेळाडू		माजी सैनिक, आणिबाणी व अल्पसेवा राजादिष्ट अधिकारी		विकलांग उमेदवार	
				अमागास	मागासवर्गीय	अमागास	मागासवर्गीय	अमागास	मागासवर्गीय		
											अमागास
१	दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क	१ जुलै, २०१८	१८	३८	४३	४३	४३	४३	३८ + सेवा कालावधी+३ वर्षे	४३ + सेवा कालावधी+३ वर्षे	अपात्र
२	कर सहायक	१ ऑगस्ट, २०१८	१८	३८	४३	४३	४३	४३	३८ + सेवा कालावधी+३ वर्षे	४३ + सेवा कालावधी+३ वर्षे	वयाच्या ४५ वर्षापर्यंत
३	लिपिक-टंकलेखक	१ जुलै, २०१८	१९	३८	४३	४३	४३	४३	३८ + सेवा कालावधी+३ वर्षे	४३ + सेवा कालावधी+३ वर्षे	वयाच्या ४५ वर्षापर्यंत

८.३ विहित वयोमर्यादा इतर कोणत्याही बाबतीत शिथिल केली जाणार नाही.

८.४ शैक्षणिक अर्हता :-

- (१) सांविधिक विद्यापीठाची पदवी किंवा तिच्याशी समतुल्य असणारी शासनाने घोषित केलेली इतर कोणतीही तत्सम अर्हता.
- (२) पदवी परीक्षेस बसलेले उमेदवार प्रस्तुत संयुक्त पूर्व परीक्षेस तात्पुरते पात्र असतील. परंतु संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या निकालाआधारे संबंधित संवर्गांकरिता घेण्यात येणा-या मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरणा-या उमेदवारांनी संबंधित संवर्गांच्या मुख्य परीक्षेकरिता अर्ज स्वीकारण्यासाठी विहित केलेल्या अंतिम दिनांकापर्यंत पदवी परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहिल.
- (३) अंतर्वासिता (Internship) किंवा कार्यशाळेतील कामाचा अनुभव आवश्यक असेल अशा पदवीधारकाने ही अट मुख्य परीक्षेचे अर्ज स्वीकारण्याच्या विहित अंतिम दिनांकापर्यंत पूर्ण केली असली पाहिजे.
- (४) उमेदवारांना मराठी लिहिता, वाचता, बोलता येणे अत्यावश्यक आहे.

८.५ दुय्यम निरीक्षक पदासाठी विकल्प नमूद करणा-या उमेदवारांकडे उपरोक्त शैक्षणिक अर्हतेसोबत खालीलप्रमाणे किमान शारीरिक अर्हता असणे आवश्यक आहे:-

पुरुष	महिला
(१) उंची - किमान १६५ सें. मी. (अनवाणी) (कमीत कमी)	(१) उंची - किमान १५५ सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी)
(२) छाती - किमान ७९ सें.मी. आणि फुगवून त्यापेक्षा ५ सें.मी. जास्त.	(२) वजन- किमान ५० कि.ग्रॅ.

८.६ कर सहायक व लिपिक-टंकलेखक संवर्गांसाठी टंकलेखन अर्हता

८.६.१ कर सहायक व लिपिक-टंकलेखक संवर्गांसाठी उपरोक्त शैक्षणिक अर्हतेसोबत खालीलप्रमाणे टंकलेखन अर्हता असणे आवश्यक आहे:-

कर सहायक	लिपिक-टंकलेखक	
	मराठी	इंग्रजी
मराठी टंकलेखनाचा वेग किमान ३० शब्द प्रति मिनिट आणि इंग्रजी टंकलेखनाचा वेग किमान ४० शब्द प्रति मिनिट या अर्हतेचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षा	मराठी टंकलेखनाचा वेग किमान ३० शब्द प्रति मिनिट या अर्हतेचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षा अथवा या उद्देशासाठी शासनाने समकक्ष म्हणून घोषित केलेली प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण.	इंग्रजी टंकलेखनाचा वेग किमान ४० शब्द प्रति मिनिट या अर्हतेचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षा अथवा या उद्देशासाठी शासनाने समकक्ष म्हणून घोषित केलेली प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण.

८.६.२ शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, क्रमांक एसपीई १०१२/(१०८/१२)/साशि-१, दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१३ नुसार अथवा तदनंतर शासनाने वेळोवेळी आदेश काढून विहित केलेली संगणक टंकलेखन अर्हता- बेसिक कोर्स इन कॉम्प्युटर टायपिंग मराठी ३० शब्द प्रति मिनिट अथवा बेसिक कोर्स इन कॉम्प्युटर टायपिंग इंग्रजी ४० शब्द प्रति मिनिट(लागू असेल त्याप्रमाणे) समकक्ष अर्हता म्हणून स्वीकारार्ह आहे.

८.६.३ शासकीय वाणिज्य परीक्षा मंडळाची उपरोक्त टंकलेखन अर्हता मुख्य परीक्षेकरीता अर्ज/माहिती सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापर्यंत प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

८.६.४ टंकलेखन अर्हता धारण करण्यातून तात्पुरती सूट (केवळ लिपिक-टंकलेखक पदाकरीता) :-

- (१) विकलांग उमेदवाराने विहित टंकलेखन अर्हतेचे प्रमाणपत्र धारण केलेले नसेल तर शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक अफंग-२०१६/प्र.क्र.११६/१६-अ, दिनांक १६ नोव्हेंबर, २०१६ नुसार टंकलेखनाची परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी त्याच्या नियुक्तीच्या दिनांकापासून २ वर्षांचा कालावधी व २ संधी देण्यात येतील.
- (२) माजी सैनिक वर्गातून अर्ज करण्यास पात्र असलेल्या उमेदवारांनी विहित टंकलेखन अर्हता धारण केली नसेल अशा उमेदवारास, सादर अर्हता त्याच्या नियुक्तीच्या दिनांकापासून अकरा महिन्यांच्या कालमर्यादेत प्राप्त करील या अटीवर सादर पदासाठीच्या स्पर्धा परीक्षेकरीता अर्ज करण्यास तात्पुरती परवानगी दिली जाईल.

९. सेवाप्रवेशोत्तर शर्ती :-

९.१ नियुक्त झालेल्या व्यक्तीस खालील परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहिल :-

- ९.१.१ जेथे प्रचलित नियमानुसार विभागीय/व्यावसायिक परीक्षा विहित केली असेल अथवा आवश्यक असेल तेथे त्यासंबंधी केलेल्या नियमानुसार विभागीय/व्यावसायिक परीक्षा
- ९.१.२ हिंदी आणि मराठी भाषा परीक्षेसंबंधी केलेल्या नियमानुसार जर ती व्यक्ती अगोदर परीक्षा उत्तीर्ण झाली नसेल किंवा तिला उत्तीर्ण होण्यापासून सूट मिळाली नसेल तर ती परीक्षा
- ९.१.३ महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती तंत्रज्ञान संचालनालयाने वेळोवेळी विहित केलेले संगणक हाताळणीबाबतची प्रमाणपत्र परीक्षा
- ९.१.४ लिपिक-टंकलेखक (इंग्रजी) पदावर नियुक्त होणा-या उमेदवारांना महाराष्ट्र नागरी सेवा (इंग्रजी लघुलेखक व इंग्रजी टंकलेखक यांना प्राप्त करावयाच्या मराठी लघुलेखन/मराठी टंकलेखन परीक्षा सक्तीची करण्याबाबत) नियमावली, १९९१ मधील नियम ३ व ४ नुसार एतदर्थ मंडळाची प्रति मिनिट ३० शब्द गतीची मराठी टंकलेखनाची परीक्षा शासन सेवेत प्रविष्ट झाल्याच्या दिनांकापासून ४ वर्षांच्या आत उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे. तथापि, महाराष्ट्र नागरी सेवा (इंग्रजी लघुलेखक, इंग्रजी टंकलेखक यांना प्राप्त करावयाच्या मराठी लघुलेखन, मराठी टंकलेखन परीक्षा सक्तीची करण्याबाबत)(सुधारणा) नियम २०१७ मधील तरतुदीनुसार ज्या इंग्रजी लिपिक-टंकलेखकांनी मूळ नियुक्तीच्या वेळी यथास्थिती, शासकीय सेवेत रुजू झाल्याच्या दिनांकापासून ४ वर्षांच्या कालावधीत मराठी टंकलेखनाचे ३० शब्द प्रति मिनिट गतीचे अथवा अधिक गतीचे "शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र" धारण केले असेल, अशा इंग्रजी लिपिक-टंकलेखकांना एतदर्थ मंडळाची ३० शब्द प्रति मिनिट गतीची मराठी टंकलेखनाची परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट देण्यात येईल

९.२ फक्त दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क पदाकरीता :-

- ९.२.१ आयुक्त वेळोवेळी विनिर्दिष्ट करतील अशा कालावधीचे, स्वरूपात आणि त्याठिकाणी शारीरिक प्रशिक्षण व आसवनी प्रशिक्षण घ्यावे लागेल.
- ९.२.२ प्रशिक्षणामध्ये राज्य उत्पादन शुल्क विभागाने अंमलबजावणी केलेल्या कायद्यांचा अभ्यास आणि त्या कायद्यामध्ये विहित केलेली राज्य उत्पादन शुल्क अधिका-याची कायें आणि कर्तव्याबाबतच्या तदतुदी यांचा समावेश असेल.
- ९.२.३ सादर पदावर नियुक्त केलेली व्यक्ती दोन वर्षांच्या कालावधीसाठी परिविक्षाधीन असेल. परिविक्षाधीन कालावधी जास्तीत जास्त एक वर्षापर्यंत वाढविता येईल.
- ९.२.४ परिविक्षाधीन कालावधी यशस्वीरित्या पूर्ण करणे आवश्यक असेल. परिविक्षाधीन कालावधी व प्रशिक्षण यशस्वीपणे पूर्ण केले नाही किंवा विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण केली नाही ती व्यक्ती सेवेतून कमी करण्यास पात्र ठरेल.
- ९.३ कर सहायक व दुय्यम निरीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क पदावर नियुक्त केलेली व्यक्ती महाराष्ट्र राज्यात कोठेही बदली होण्यास पात्र राहिल.

१०. प्रमाणपत्र पडताळणी:-

- १०.१ शिफारसपत्र उमेदवारांना प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी सक्षम प्राधिका-याकडून बोलविण्यात येईल.
- १०.२ आयोगाने निश्चित केलेल्या किमान सीमारेषेनुसार अर्हताप्राप्त ठरलेल्या उमेदवारांची पात्रता जाहिरात/ शासन परिपत्रकातील अर्हता/अटी व शर्तीनुसार मूळ कागदपत्राच्या आधारे सक्षम प्राधिका-याकडून तपासली जाईल.
- १०.३ अर्जातील दाव्यानुसार मूळ कागदपत्र सादर करणा-या उमेदवारांची प्रमाणपत्र पडताळणी केली जाईल.
- १०.४ विहित कागदपत्रे सादर करून न शकणा-या उमेदवारांची उमेदवारी रद्द करण्यात येईल. तसेच त्याकरिता कोणतीही मुदतवाढ देण्यात येणार नाही.
- १०.५ वरीलप्रमाणे लेखी परीक्षेच्या निकालाआधारे पात्र ठरणा-या उमेदवारांची प्रमाणपत्र पडताळणी सक्षम प्राधिका-याकडून निश्चित करण्यात आलेल्या कार्यक्रमानुसार तसेच सक्षम प्राधिका-याने निश्चित केलेल्या ठिकाणी व विहित वेळेत घेण्यात येईल. त्याकरीता उमेदवारास स्वखर्चाने उपस्थित रहावे लागेल.
- १०.६ अर्जातील दाव्यानुसार सक्षम प्राधिका-याकडून करण्यात आलेल्या प्रमाणपत्र पडताळणीच्या आधारे पात्र ठरलेल्या उमेदवारांनाच नियुक्ती देण्याची कार्यवाही सक्षम प्राधिका-यांकडून करण्यात येईल.

११. परीक्षेचे टप्पे - दोन

प्रस्तुत परीक्षा खालील दोन टप्प्यामध्ये घेण्यात येईल :-

(१) पूर्व परीक्षा - १०० गुण (२) मुख्य परीक्षा - २०० गुण

१२. पूर्व परीक्षेकरीता शुल्क रुपये: १२.१ :- अमागास - ३७४/- १२.२ :- मागासवर्गीय - २७४/- १२.३ :- माजी सैनिक - २४/-

१३. अर्ज करण्याची पध्दत :-

१३.१ प्रस्तुत परीक्षेसाठी अर्ज फक्त ऑनलाईन पद्धतीने स्वीकारण्यात येतील.

१३.२ पात्र उमेदवाराला वेब-आधारित (Web-based) ऑनलाईन अर्ज <https://mahampsc.mahaonline.gov.in> या संकेतस्थळाद्वारे दिनांक २२ मार्च, २०१८ ते दिनांक ११ एप्रिल, २०१८ या कालावधीतच सादर करणे आवश्यक राहिल.

१३.३ ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज सादर करण्याच्या सविस्तर सूचना आयोगाच्या <https://mahampsc.mahaonline.gov.in> तसेच www.mpsc.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत.

१३.४ आयोगास अर्ज सादर करताना माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्रावर असलेल्या नावाप्रमाणेच नावाची नोंदणी करणे व आयोगास अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. अन्यथा, आयोगाच्या सूचनांचे उल्लंघन समजून कारवाई करण्यात येईल.

१३.५ आयोगास चुकीची माहिती सादर करणा-या उमेदवारास सादर परीक्षेसाठी व यापुढील सर्व निवडीकरीता अपात्र ठरविण्यात येईल.

१३.६ आयोगास अर्ज सादर केल्यानंतर विहित मुदतीत परीक्षा शुल्क भरल्याशिवाय अर्ज विचारात घेतले जाणार नाहीत.

१३.७ परीक्षा शुल्काचा भरणा करण्याकरीता उमेदवारांनी खाली नमूद केलेल्या पद्धतींचा अवलंब करावा :-

- १३.७.१ शुल्क भरण्याकरीता मुख्य पृष्ठाच्या डाव्या भागावरील “ माझे खाते ” या लिंक वर क्लिक करावे.
- १३.७.२ “माझे खाते ” या लिंक वर क्लिक केल्यानंतर “माझे ॲप्लीकेशन” सदरातील 'स्पर्धात्मक परीक्षा' या लिंकवर क्लिक करावे.
- १३.७.३ 'स्पर्धात्मक परीक्षा' या लिंक वर क्लिक केल्यानंतर अर्ज केलेल्या पदांची यादी शुल्क भरल्याच्या/न भरल्याच्या नोंदीसह दिसेल. ‘Unpaid’ लिहिलेल्या पद/परीक्षेसमोर ‘Pay Now’ अशी लिंक उपलब्ध असेल.
- १३.७.४ “ Pay Now” या लिंक वर क्लिक केल्यानंतर ३ पर्याय उपलब्ध होतील :- (अ) ऑनलाईन पेमेंट (ब) नागरी सुविधा केंद्र (क) चलनाव्दारे
- १३.७.५ क्रेडिट कार्ड, डेबिट कार्ड अथवा नेटबँकिंगच्या सहाय्याने ऑनलाईन परीक्षा शुल्क अदा करता येईल.
- १३.७.६ नागरी सुविधा केंद्र हा पर्याय निवडल्यास, उपलब्ध होणा-या पावतीची प्रत घेऊन नागरी सुविधा केंद्र अथवा संग्राम केंद्रात जाऊन शुल्काचा भरणा केला जाऊ शकतो. सदर कार्यवाही अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापूर्वी पूर्ण करणे आवश्यक राहिल.
- १३.७.७ चलनाव्दारे परीक्षा शुल्क भरण्याचा पर्याय निवडल्यास उपलब्ध होणा-या चलनाची प्रत घेऊन भारतीय स्टेट बँकेच्या कोणत्याही शाखेत, बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत शुल्काचा भरणा केला जाऊ शकतो.
- १३.७.८ भारतीय स्टेट बँकेमध्ये चलनाव्दारे शुल्क भरण्याचा पर्याय निवडल्यास अर्ज सादर केल्याच्या दोन तासांनंतर अथवा शेवटच्या दिवशी अर्ज सादर केल्यास त्यापुढील कामकाजाच्या दिवशी बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत परीक्षा शुल्क भरणे आवश्यक आहे.
- १३.७.९ विहित पध्दतीने अर्ज सादर करून शुल्क भरण्याची कार्यवाही, तसेच भारतीय स्टेट बँकेमध्ये चलनाव्दारे परीक्षा शुल्क भरावयाचे झाल्यास चलनाची प्रत घेण्याची कार्यवाही दिनांक ११ एप्रिल, २०१८ रोजी २३.५९ वाजेपर्यंत पूर्ण करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर सदर वेबलिनक बंद होईल.
- १३.७.१० चलनाव्दारे परीक्षाशुल्क भरावयाचे झाल्यास भारतीय स्टेट बँकेमध्ये दिनांक १२ एप्रिल, २०१८ पर्यंत बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत भरणे बंधनकारक आहे. विहित दिनांकांनंतर परीक्षा शुल्क भरल्यास वैध मानले जाणार नाही, तसेच परीक्षा शुल्काचा परतावाही केला जाणार नाही.
- १३.७.११ ऑनलाईन पध्दतीने परीक्षा शुल्काचा भरणा केल्यानंतर उमेदवाराला त्याच्या प्रोफाइलमध्ये परीक्षा शुल्काचा भरणा झाला आहे किंवा कसे याची स्थिती (status) अवगत होईल. त्याची उमेदवाराने अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापूर्वीच तपासणी करून खात्री करणे अथवा परीक्षा शुल्काचा भरणा झाल्याबाबतची स्थिती उपलब्ध नसल्यास पुन्हा शुल्क भरण्याची अथवा चलन घेण्याची कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. विहित दिनांकांनंतर यासंदर्भातील कोणत्याही प्रकारच्या तक्रारीची दखल घेतली जाणार नाही.

१३.८ केंद्र निवड :-

- १३.८.१ परीक्षा शुल्काचा भरणा केल्यानंतर उमेदवाराला परीक्षा केंद्राची निवड करणे आवश्यक आहे. त्याकरीता "माझे खाते" मधील संबंधित परीक्षेची निवड करावी. त्यानंतर "केंद्र निवड" या पर्यायावर क्लिक करावे. सदर पर्यायांतर्गत निवडलेल्या केंद्राची क्षमता दर्शविली जाईल. केंद्राच्या क्षमतेइतक्या अर्ज तत्पूर्वी प्राप्त झाले असतील, तर सदर केंद्र उपलब्ध नसून, दुसरे केंद्र निवडावे, असा संदेश प्राप्त होईल. केंद्राची निवड केल्यानंतर सेव्ह बटनावर क्लिक केल्यास केंद्र निवडीची व अर्ज भरण्याची प्रक्रिया पूर्ण होईल.
- १३.८.२ भारतीय स्टेट बँकेमध्ये चलनाव्दारे शुल्क भरण्याचा पर्याय निवडलेले उमेदवार शुल्क भरल्याच्या दिनांकाच्या दुस-या दिवशी केंद्र निवडीची प्रक्रिया करू शकतील. दुसरा दिवस कार्यालयीन सुटटी अथवा रविवारचा असेल, तर सदर कार्यवाही त्यानंतर लगेच येणा-या पुढील कार्यालयीन कामकाजाच्या दिवशी करता येईल.
- १३.८.३ वरीलप्रमाणे केंद्रनिवडीची प्रक्रिया पूर्ण न केल्यास उमेदवाराने अर्जांमध्ये दिलेल्या पत्रव्यवहाराच्या पत्त्यामधील नमूद जिल्हाकेंद्रावर किंवा नजिकच्या जिल्हाकेंद्रावर प्रवेश देण्यात येईल. याबाबत आयोगाचे त्या त्या वेळचे धोरण व आयोगाचा निर्णय अंतिम मानण्यात येईल.
- १३.८.४ केंद्र बदलाबाबतची विनंती कोणत्याही परिस्थितीत मान्य करण्यात येणार नाही.

१४. प्रवेश प्रमाणपत्र :-

- १४.१ प्रस्तुत परीक्षेपूर्वी सर्वसाधारणपणे ७ दिवस अगोदर प्रवेशप्रमाणपत्र उमेदवाराच्या प्रोफाइलद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येईल. त्याची प्रत परीक्षेपूर्वी डाऊनलोड करून घेणे व परीक्षेच्या वेळी सादर करणे आवश्यक आहे.
- १४.२ परीक्षेच्या वेळी उमेदवाराने स्वतःचे प्रवेशप्रमाणपत्र आणणे सक्तीचे आहे. त्याशिवाय, परीक्षेस प्रवेश दिला जाणार नाही.
- १४.३ परीक्षेस येतेवेळी स्वतःच्या ओळखीच्या पुराव्यासाठी स्वतःचे आधार कार्ड, निवडणूक आयोगाचे ओळखपत्र, पासपोर्ट, पॅन कार्ड किंवा स्मार्ट कार्ड प्रकारचे ड्रायव्हिंग लायसेन्स यापैकी किमान कोणतीही दोन मूळ ओळखपत्रे व त्याच्या छायांकित प्रती सोबत आणणे अनिवार्य आहे.

१५. परीक्षेस प्रवेश :-

- १५.१ फक्त पेन, पेन्सिल, प्रवेशप्रमाणपत्र, ओळखीचा मूळ पुरावा व त्याची छायांकित प्रत अथवा प्रवेशप्रमाणपत्रावरील सूचनेनुसार आयोगाने परवानगी दिलेल्या साहित्यासह उमेदवाराला परीक्षा कक्षात प्रवेश देण्यात येईल.
- १५.२ डिजिटल डायरी, पेजर, मायक्रोफोन, मोबाईल फोन, कॅमेरा अंतर्भूत असलेली कोणत्याही प्रकारची साधने, सिमकार्ड, ब्लू टूथ, दूरसंचार साधने म्हणून वापरण्या योग्य कोणतीही वस्तू, इलेक्ट्रॉनिक उपकरणे, वहया, नोट्स, परवानगी नसलेली पुस्तके, बॅंज, परिगणक (calculator) इत्यादी प्रकारची साधने / साहित्य परीक्षा केंद्राच्या परिसरात तसेच परीक्षा कक्षात आणण्यास, स्वतःजवळ बाळगण्यास, त्याचा वापर करण्यास अथवा त्याच्या वापरासाठी इतरांची मदत घेण्यास सक्त मनाई आहे. असे साहित्य आणल्यास ते परीक्षा केंद्राबाहेर ठेवण्याची व त्याच्या सुरक्षिततेची जबाबदारी संबंधित उमेदवाराची राहिल.
- १५.३ आयोगाने परवानगी नाकारलेले कोणत्याही प्रकारचे अनधिकृत साधन/साहित्य परीक्षेच्यावेळी संबंधित उपकेंद्राच्या मुख्य प्रवेशद्वारावरच ठेवावे लागेल. अशा साधन/साहित्याच्या सुरक्षिततेची जबाबदारी संबंधित उमेदवाराची राहिल. यासंदर्भातील कोणत्याही प्रकारच्या नुकसानीस आयोग, जिल्हा प्रशासन किंवा शाळा/महाविद्यालय व्यवस्थापन जबाबदार राहणार नाही.

१६. बायोमॅट्रिक पडताळणी :-

- १६.१ निवड प्रक्रियेच्या कोणत्याही टप्प्यावर उमेदवाराच्या बायोमॅट्रिक सत्यापनासाठी (Genuiness) डिजिटल स्वरूपात उमेदवारांच्या बोटॉचे ठसे आण/अथवा बुबूळाच्या आधारे पडताळणी केली जाईल.
- १६.२ बायोमॅट्रिक पडताळणीच्या वेळी उमेदवारांनी त्यांच्या बोटॉचे ठसे योग्यरित्या स्वीकारले गेले असल्याची खात्री करावी.
- १६.३ बायोमॅट्रिक पडताळणीवेळी विसंगती आढळून आल्यास उमेदवारी नाकारली जावू शकते. तसेच पडताळणीच्यावेळी उमेदवार अस्सल नसल्याचे (not genuine) आढळून आल्यास त्याच्यावरील कायदेशीर कारवाईव्यतिरिक्त उमेदवारी रद्द होवू शकते, शिवाय आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार प्रतिरोधाची कारवाई होवू शकते. यास्तव, उमेदवारांना सूचित करण्यात येते की, त्यांनी त्यांच्या हातावर मेहंदी, शार्ड, रसायन इत्यादी प्रकारची कोणतीही बाह्यवस्तू/पदार्थ लावू नये.

१७. प्रस्तुत जाहिरातीमध्ये परीक्षेसंदर्भातील संक्षिप्त तपशील दिलेला आहे. अर्ज स्वीकारण्याची पध्दत, आवश्यक अर्हता, आरक्षण, वयोमर्यादा, शुल्क, निवडीची सर्वसाधारण प्रक्रिया, परीक्षा योजना, अभ्यासक्रम इत्यादीबाबतच्या सविस्तर तपशिलासाठी आयोगाच्या www.mpsc.gov.in या संकेतस्थळावरील स्पर्धा परीक्षेअंतर्गत 'उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना' तसेच "परीक्षा योजना" विभागातील 'महाराष्ट्र गट-क सेवा परीक्षा' मध्ये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीचे कृपया अवलोकन करावे. आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आलेली माहिती व जाहिरात/अधिसूचना अधिकृत समजण्यात येईल.

१८. प्रस्तुत परीक्षेचा सविस्तर अभ्यासक्रम आयोगाच्या www.mpsc.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

१९. सविस्तर जाहिरात आयोगाच्या www.mpsc.gov.in तसेच <https://mahampsc.mahaonline.gov.in> या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

ठिकाण : मुंबई.

सुनिल अवताडे

दिनांक : २२ मार्च, २०१८

उपसचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग.

(१) आयोगाच्या कार्यालयात, परीक्षा कक्षात, परीक्षा केंद्राच्या परिसरात, तसेच, शारीरिक चाचणी व मुलाखतीच्या वेळी मोबाईल फोन, अथवा इतर कोणत्याही प्रकारची इलेक्ट्रॉनिक साधने आणण्यास व वापरण्यास सक्त मनाई आहे. (२) मुलाखतीच्या वेळी सर्व आवश्यक मूळ प्रमाणपत्र सादर न केल्यास सदर परीक्षेची उमेदवारी नाकारली जाईल.